

Prioriteringer innen HIV-forskning

Norge deltar i et stort EU-basert forskningsprosjekt for å bekjempe HIV/AIDS, tuberkulose og malaria. Dette prosjektet, European and Developing Countries Clinical Trials Partnership Programme (EDCTP), støtter klinisk utprøving av legemidler, kompetansebygging og andre tiltak for å bekjempe disse sykdommene, særlig i Afrika sør for Sahara. Prosjektet har en ramme på nærmere 5 milliarder kroner. Norsk deltakelse gir mulighet for kunnskapsdeling og bredt internasjonalt samarbeid på et prioritert område i kampen mot fattigdom og fattigdomsrelaterte sykdommer. Informasjon om EDCTP finnes på www.edctp.org.

Arbeidet med å konkretisere fremtidige forskningsprioriteringer er nå kommet godt i gang. Første søknadsfrist er i mars 2004. Innen HIV-forskning vil EDCTP prioritere:

- Utprøving av nye vaksiner mot HIV
- Studier av nye legemidler for å hindre smitte av seksuelt overførbare sykdommer og HIV
- Intervensjoner for å hindre HIV-smitte fra mor til barn, spesielt studier for å hindre HIV-smitte gjennom brysternæring
- Optimalisering og forenkling av anti-retroviral behandling og behandlingen av opportunistiske infeksjoner

Tilsvarende prioriteringer er gjort innen malaria- og tuberkuloseforskning.

Bernt Lindtjøm

bernt.lindtjorn@cih.uib.no
Senter for internasjonal helse
Universitetet i Bergen

Internasjonal medisin

Hjelp til lam kollega?

Den mosambikiske legen Ernesto Antonio er lammet i beina etter et brutalt ran. Han trenger elektrisk rullestol for fortsatt å kunne fungere som allmennpraktiker i en fattig provins der han har virket i mer enn seks år.

Ernesto Antonio er lege i Mosambik, et land med om lag 18,6 millioner innbyggere og 500 leger. Halvparten av legene arbeider i hovedstaden Maputo lengst sør i landet. Byen har 1–2 millioner innbyggere. Mosambik har en gjennomsnittlig legetetthet på tre leger per 100 000 innbyggere. Til sammenlikning har Norge 413 leger per 100 000 innbyggere.

Ernesto Antonio ble født i Cabo Delgado-provinsen nord i landet for 35 år siden. Barndommen var vanskelig – foreldrene var fattige bønder og hadde problemer med å få endene til å møtes. Han begynte på skolen først i niårsalderen. For å få skolepenger jobbet han på risåkrene til mer velhavende naboer i feriene, og moren tok ekstrajobber utenfor hjemmet. I et samfunn der 58 % er analfabeter og fattigdommen er utbredt, gir utdanning håp om en bedre fremtid.

Da Ernesto var ferdig med grunnskolen, traff han Graça Machel, som på den tiden var undervisningsminister. Hun var tidligere gift med den mosambikiske presidenten Samora Machel og er nå Nelson Mandelas kone. Hun tilbød ham stipend for å studere medisin i Varna i Bulgaria. Han kom tilbake i 1997 og har senere jobbet som allmennpraktiker i de nordlige deler av landet. Arbeidet har i stor grad bestått i å behandle infeksjoner som malaria, schistosomiasis, pneumoni, tuberkulose og gastroenteritt og andre lidelser som hjertesvikt og hypertensjon, så langt det har vært mulig med enkle midler. Fødselshjelp har vært en viktig del av hverdagen. Mange pasienter har inguinalhernier, og Ernesto ville gjerne lært seg kirurgi for å kunne hjelpe.

Ernesto kom til Maputo for et knapt år siden for å forberede avslutningen på sin mastergrad i samfunnsmedisin. Masteropp-gaven dreier seg om formidling av informasjon fra grasrotnivå i helsevesenet til myndighetene høyere opp. Etter det han har funnet, har helsemyndighetene ikke tilstrekkelige kunnskaper til å tolke den informasjon de mottar nedenfra på riktig måte, noe som kan resultere i feilaktige beslutninger. Studien er finansiert av NORAD.

En ettermiddag i mai ble Ernesto

Ernesto Antonio er lam etter et brutalt ran.
Foto Åse Berg

Antonio overfalt mens han satt i en bil. Tre tenåringer tok mobiltelefonen hans og det han hadde i lommene. Deretter skjøt de ham i nakken med to skudd, og Ernesto ble lammet fra mamillnivå og ned.

– Nå er det vanskelig å bli kirurg, sier Ernesto med både fortvilelse og håp. Han er lam i beina og har ikke engang penger til rullestol. Den mosambikiske legeforeningen har søkt helseministeriet om penger og dekker reiseutgiftene til et behandlingssted på Cuba, og de kubanske myndighetene betaler opptreningen. Ernesto virker som en beskjeden mann. Han ber ikke om noe, ei heller fra norske leger. All hjelp er velkommen. Ernesto trenger elektrisk rullestol for fortsatt å kunne fungere som lege i en av de minst utviklede provinsene i Mosambik, der han har jobbet i seks år. Og boligen hans må tilpasses. Vil noen hjelpe? Interesserte bes kontakte undertegnede.

Åse Berg

aase_og_dag@c2i.net
Medisinsk avdeling
Sentralsjukehuset i Rogaland